

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden

Handläggare:
Håkansson Katarina

Nämndinitiativ - Genomför vaccinationskampanj mot antisemitism

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att besvara initiativet mot bakgrund av det arbete som redan pågår.

Bakgrund

Vid nämndens sammanträde i september 2019 lämnade Jonas Segersam (KD), Hanna Victoria Mörck (V) och Anna Johansson (C) ett nämndinitiativ med förslag om genomförande av en kommunövergripande "vaccinationskampanj" mot antisemitism.

I initiativet föreslås att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett förslag hur denna kampanj kan genomföras med bakgrund av det som anförts i initiativet. Vidare föreslås att samtliga skolor i Uppsala ska ha fått möjlighet att få besök av förintelseöverlevande innan utgången av 2020, och att åtminstone alla högstadeelever har beretts möjlighet att lyssna till personliga vittnesbörd från förintelsen.

Föredragning

I skolors nationella uppdrag ligger att utbilda medvetna och kompetenta samhällsmedlemmar som enligt demokratins ideal kan hantera den kunskap och värdegrund som det svenska samhället vilar på. Målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin och motverka odemokratiska uttryck. Det förutsätter att värdegrunden integreras i kunskapsmålen. Skolan har ett viktigt uppdrag enligt läroplanen att både överföra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att förbereda dem för att leva och verka i samhället.

Ur läroplanen för grundskola och gymnasieskola:

"Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla."

Exemplet nedan är hämta ur centralt innehåll för historia, årskurs 7-9:

"Nationalism och olika former av demokrati och diktatur i Europa och i andra delar av världen. - De båda världskrigen, deras orsaker och följder. Förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Förintelsen och Gulag. Historiska berättelser från skilda delar av världen med

skildringar av människors upplevelser av förtryck, till exempel i form av kolonialism, rasism eller totalitär diktatur och motstånd mot detta.”

Som också skrivs i initiativet arbetar redan skolor med dessa frågor, till exempel genom att bjuda in överlevande från förintelsen. Fredens hus är en samlingsplats för fred, mänskliga rättigheter och möjligheter. Genom utställningar, projekt och pedagogisk verksamhet med fokus på barn och unga arbetar föreningen mot social hållbarhet – fredsarbete på gräsrotsnivå för att främja jämställdhet, motverka rasism och intolerans, träna konflikthantering och aktivt medborgarskap. Skolor i Uppsala kommun erbjuds pedagogiska aktiviteter gratis genom att kulturnämnden stödjer föreningen Fredens Hus med ett verksamhetsbidrag. Lärare har ett ansvar att utforma undervisningen i samspel med kollegor och skolledning samt med delaktighet från eleverna. Utbildningsförvaltningen bedömer inte att det utöver pågående arbete är motiverat att anordna en kommunövergripande kampanj.

Utbildningsförvaltningen

Lars Romanus
Tf. utbildningsdirektör

Genomför vaccinationskampanj mot antisemitism

Förslag till Utbildningsnämnden

KD C V

Vi har ofta i olika sammanhang lyft förslaget om en vaccinationskampanj mot antisemitism. Bakgrunden är att vi ser en växande antisemitism runt om i Sverige, och i Uppsala har vi haft demonstrationer med öppet antisemitiska budskap. Antisemitismen är ett allvarligt samhällsproblem, och framförallt är kunskap om vad antisemitism inneburit i våra egna grannländer under det senaste seklet viktiga lärdomar för att lyfta värdefrågor över huvud taget.

I Uppsala och Sverige bor och lever fortfarande människor som har egna minnen från förintelsen. I Tyskland, och våra ockuperade grannländer Baltikum, Danmark och Norge genomfördes deportationer och avrättningar av judar under 30- och 40-talen. Även andra grupper som romer och människor med funktionsnedsättning drabbades av förintelsen. Detta är den yttersta symbolen för en regim som hyllade våldsanvändning, avskaffade demokratin och upphöjde folk mord till praktisk politik. Förintelsen tjänar alltså som illustration både av försvaret för demokratin, risken med kollektiva brott mot mänskliga rättigheter och antisemitismen som fenomen.

Det finns idag personer och rörelser som förnekar att förintelsen över huvud taget förekommit, och dessutom börjar det kollektiva minnet av vad som hände på 40-talet bli svagt. Vi borde därför ta tillfället och låta varje elev i Uppsala skolor få en möjlighet att ta del av ögonvittnesskildringar medan tid ännu är. Det finns fortfarande flera förintelseöverlevande i Sverige, och i takt med att de försvinner finns en organisation, Zikaron, där barnbarn berättar om sina mor- och farföräldrars upplevelser under förintelsen.

Att berätta om förintelsen ingår i läroplanen och många skolor gör redan ett bra arbete på detta område, exempelvis Västra Stenhagenskolan som arrangerar resor till Auschwitz och bjuder in förintelseöverlevande inom ramen för ett speciellt projekt. Men vi tror att Uppsala kommun skulle kunna underlätta för alla skolor genom att erbjuda ett program för förmedling av förintelseöverlevande på central nivå, och ge varje skola möjlighet att ta del av denna större "vaccinationskampanj" mot antisemitism. Ett gott nationellt exempel är det initiativ som regeringen Persson tog initiativ till för drygt 20 år sedan genom utgivandet av boken "om detta må ni berätta", med åtföljande program för att nå ut i skolorna. Vi tror att det är dags att genomföra ett liknande initiativ och då kan Uppsala föregå med gott exempel även för andra kommuner.

Eftersom uppdraget redan ligger på skolorna bör denna insats inte medföra några ökade kostnader, förutom arbetsinsatsen från förvaltningen. Självklart får man utgå från rollen som skolhuvudman, men även friskolor kan erbjudas att delta i kampanjen på lika villkor.

Vi föreslår därför

Att en "vaccinationskampanj" mot antisemitism genomförs kommunövergripande i Uppsala

Att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utarbeta ett förslag hur denna kampanj kan genomföras med bakgrund av det som ovan anförts

Att samtliga skolor i Uppsala ska ha fått möjlighet att få besök av förintelseöverlevande innan utgången av 2020, och att åtminstone alla högstadieelever har beretts möjlighet att lyssna till personliga vittnesbörd från förintelsen

Jonas Segersam (KD)

Hanna Victoria Mörck (V)

Anna Johansson (C)

